

త్రపుట

విండ మండిపోతున్నది. గాలి గోలగా వీస్తున్నది. బజారు బేజారై త్రి కలవరిస్తున్నది. కేరళం సరళంగా నడిచి — ఛరాలున ఆగిపోయాడు. చొక్కాగుండీలు విప్పాడు. జుట్టు సరిచేసుకొన్నాడు. ముఖంమీదినండి కారుతున్న చెమటను పెదిమలతో చప్పరించాడు. ఉప్పగా తగిలింది. ఉమ్మ లించి రోడ్డుమీద వూశాడు.

“ఎందుకొచ్చాను? నే నెందుకొచ్చాను, ఎవరికోసం, ఎవరు పంపితే వొచ్చాను?”

ఈ సందేహం కేరళాన్ని బాధించింది. ఎంత ఆలోచించినా అతనికి తోచలేదు. పెదిమ కారుక్కున్నాడు. గోళ్లు గిలుకొన్నాడు. పెరిగిన మీసాన్ని పంటిక్రిందకి లాక్కున్నాడు. దభీమని కాలితో నేలనుతన్ని ముందుకు నడిచాడు.

“ఓహోహో! తెలిసింది, తెలిసింది. అవును. ఒకరు పంపితే కేరళం ఎప్పుడూ రాదు. వాడికి తోచాలి; ఏనాటికైనా సరే! పరాయివాళ్ళ మాటలు విని చెడిపోయేటంత అల్పుడుగాడు కేరళం”

ఎదురుగా హోటలు కనిపించింది. అందులోకి చాలామందిపోతున్నారు చాలామంది తింటున్నారు. చాలామంది తిని వొస్తున్నారు. కేరళం ఉలిక్కి పడ్డాడు. అతన్ని ఏదో జ్ఞాపకం అంటబోడిచింది. మనిషి నీరసించిపోయాడు —

“అబ్బా!” అన్నాడు కేరళం.

ఎవరూ పలకలేదు.

“అయ్యో!” అన్నాడు కేరళం.

ఒక్కరూ అతనివేపు చూడలేదు.

“అకలి-” అని అరిచాడు.

ఒక పంది బురదవంటితో అతన్ని రాచుకుపోయింది. ఒక కుక్క అత క్కాళ్లు వాసనచూసి “కుయ్”మంటూ రెండుసార్లు చుట్టూతిరిగి పరుగెత్తింది కేరళానికి ఆకలవుతున్నది. అతను నిన్న వధ్యాన్నంనుండి అన్నం తినలేద కడుపులో కొలిమి రగులుతూవుంది. కళ్లలో నీడలు వికారంగా కలవరించాయి

తూలుకొంటూ హోటల్లో కెళ్లాడు. ఆకలి తీరిందాకా తిన్నాడు. రవ్వగు మొదటినుండి ఇతన్ని అనుమానిస్తూనేవున్నాడు. అప్పుడే తన సందేహాన్ని బెటపెడదామనుకున్నాడు. ఐనా ఏ పుట్టలో ఏ పామున్నదో ననుకున్నాడు. కానీ ఏ పుట్టలో ఏ పామూ లేదు. కేరళం కాష్ బల్లదగ్గర అరిచాడు. బిల్లు టేబిల్ మీద పెట్టి తుభుక్కున నవ్వాడు.

“గొడ్డు వెధవ. ఎంతలావున్నాడు! జుట్టువూడి బట్టతలయింది వెధవకు”

“తంతాను. ఎముకలు విరగొడతాను. ఆరేయ్ వేలాయుధం, నటేన్, అప్పాసామీ, రండిరా! వీణ్ణి పట్టుకోండి” అని కుర్చీలో కూచున్నావుపాటి హోటల్ ఖామందు అరిచాడు. ఆతను పిప్పళబస్తాలాగా, అమెరికా పందిలాగా వున్నాడు. గుండ్రంగా ముందుకుసాగిన పొట్ట రొప్పువల్ల పెకీ కిందికీ కదులుతున్నది. నలుగురుమనుషులువొచ్చి కేరళాన్ని పట్టుకున్నారు.

కేరళం జడుసుకొన్నాడు. బిత్తరపోయాడు.

“ఏమిటిది? ఎందుకు నన్ను పట్టుకొన్నారు? నాదగ్గర చిల్లిదమ్మిడీకూడా లేదు; మా ఆవిడ మాట వినకుండా, ప్రొద్దుగూకినతరవాత ప్రయాణం వెయ్యటం నాదే పొరబాటు! హా ప్రేయసీ! నీ మాట వినకుండా, తలబిరుసుగా వొచ్చినందుకు నాకు తగిన పరాభవమైంది—ఈ అద్దాన్న పుటడవిలో కనుచీకటిచాటుగా నలుగురు దొంగలు నన్ను పట్టుకొన్నారు. అయ్యలారా! నాదగ్గర ‘కాని’ గూడా లేదు. నే నబద్ధమాడటంలేదు. చిన్నప్పుడు— ‘అబ్దుల్ ఖాదరూ—నలుగురు దొంగలు’ పాఠం నే నింకా మరిచిపోలేదు. నన్ను—నన్ను విడిచిపెట్టండి. భగవంతుడు మీకు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధుల ననుగ్రహించుగాక...”

కేరళం ఇట్లా మాట్లాడుతూనేవున్నాడు. ఫెడీ ఫెడీమని ఆ హోటలు ఖామందు కేరళంమొఖంమీద కొట్టాడు. కేరళం వెనక్కుతూలాడు. సెర్వర్లు ముందుకు నెట్టారు. ఖామందు పక్కకుతోశాడు. కేరళం మండిగానికి కొలుతగిలి, తూలి, ముందుకుదూకి పడమోయి, నిలబడ్డాడు. అప్పటికి చాలామంది చుట్టూమూగారు. కేరళం వాళ్లను పరకొయించి చూశాడు. ఆతనికి ఎక్కడనుండో కొత్త ఉత్సాహం ఎంత ఆపినా ఆగకుండా పొదుచుకొచ్చింది—

“సోదరులారా! పరమేశ్వరుని భక్తులారా !! అందరూ నిశ్శబ్దంగా కూచోండి. లేకపోతే షేర్రి టెంపుల్ సేజీమీదకి రావటానికి అంగీకరించదు. క్రిందటిరాత్రి షేర్రి టెంపులూ, నేనూ కలిపి కంపోజ్ చేసిన కొత్తగేయం

నాటికను ఇక్కడ ప్రదర్శించబోతున్నాం. దయచేసి అందరూ కూర్చోవాలి" అని అరిచాడు. చుట్టూవున్న జనం ఘక్కుమని నవ్వారు. చివరకు పిల్లలు "హేయ్—హేయ్" అని చప్పట్లుకొట్టారు.

"నవ్వండి. నాబతుకు—చివరకి నవ్వులపాలయింది. మీరేకాదు నేను చేసుకొన్న భార్యగూడా నన్ను చూసి నవ్వుతుంది. అట్లా నవ్వి నవ్వుల పాలయినాకు కోపం మండిపోతుంది. ఆ నవ్వే పెదిమలు, పటకారుతో పట్టుకోమెలిపెడదామనిపిస్తుంది. కానీ దగ్గరికివెడితే నాకోపమంతా పొగలాలేలిపోతుంది. మీరు చూశారో లేదో— నా భార్య మహాచక్కని పచ్చగా సన్నగా వుంటుంది. నల్లనిజుట్టు. చిన్నినోరు, గులాబిరేకుల్లా పెదిమలు— ఏమిటిది— ఎందుకు నవ్వుతారు?... పూర్వకవి ఏమన్నాడంటే "నక్కకు, కుక్కకు, చుక్కకు, వక్కకు, పక్కలకు... ఓంశంభో! ఓంశంభో ఇంతటితో ఈకార్యక్రమం ముగిసింది. ద్వితీయ ప్రసారం మూడు గంటలనలభైఎనిమిది నిమిషాలకు—పదహారు పాయింట్ ఆరు ఒకటి తొమ్మిదీమింట మీద వినవొచ్చు..."

అని కేరళం రెండుచేతులుచాపి, అల్లాబిల్లి తిరుగుతున్నాడు. పక్క ఎలక్ట్రిక్ స్తంభానికి ఉడత పాకుతున్నది. కేరళం రెండుచేతులూ గుప్పిముడిచి ఒకదానికోకటి రాచుకొంటూ "ఉడతా ఉడతా ఊచ్చి—సన్నబియ్య సాక్షి" అని పాడుతూ, పాటకు సరిపోయేటట్లు, కాళ్ళతో దరువుతొక్కాడు. ఈ గలభావల్ల ట్రాఫిక్ ఆగిపోయింది. గుంపుకు ఆచివరా, ఈచివరా చాగురబ్బళ్లు, రిక్తాలు, సైకిళ్ళు... ఆగిపోయినై. అంతలోకే వొక చిన్నకాహారకొట్టింది. జనం ఒకరిమీద మరొకరు తోసుకుని దోవయిచ్చాకారు మెల్లిగా నడుస్తున్నది. కేరళం కారుదగ్గరికి పరుగెత్తాడు. కమాన్ పట్టుకొన్నాడు. కాస్తదూరం కారుతోబాటు పరుగెత్తి తరవాత వొకదూకుతో వెనక కూచున్నాడు. శరవేగంతో (!!) కారుపోతోంది...

కారు ఆగింది. కారుతోబాటే కేరళం గూడా ఆగాడు. పాటాటా అని వాటాలింది. మేడల నీడలు సాగుతున్నాయి. జనం రోడ్లమీద ఎక్కువయ్యారు. అజ్జీర్తిరోగి పేగుల్లాగా, బజాగు బిరుసెక్కి కిటకిటల పోతున్నవి. కేరళం పక్కవీధికి మళ్లాడు. అతనికి హఠాత్తుగా ఏదో బ్రహ్మాండమైన ఆలోచన కలిగింది. ఈదరిద్రంతో ఎంతకాలం తను బ్రాపడేట్టు? ఎన్నిరోజులు పస్తులుచేసేట్టు? ఒక్కసారి ఒకలప్పుకు లప్ప దొరికి

తను రైల్వో పోతున్నప్పుడు—తను ఎక్కిన పెట్టెతప్ప మిగతావన్నీ పక్కకు దొరికితే? అందరిజేబులూ, పెట్టెలూ, వెదికి డబ్బు, సొమ్ములు పోగుచేసుకోవచ్చు... ఈ ఆలోచనతో అతని తలకు దురదబుట్టింది. గోక్కున్నాడు. గోటిలో చిక్కుకొని ఒక వెంట్రుక వచ్చింది. ఎగిరి గంతేశాడు—

“ఓహో! జన్మతరియించెక నేటికి నా—కోర్కె లీడేరన్” అని పాడాడు.

“ఈ వెంట్రుక—అబ్బ—ఎంతకాలానికి దొరికింది! దీనికోసం సంవత్సరాలతరబడి తపస్సు చేస్తున్నాను! దీన్ని తీసికెడతాను. తులసిఆకు పసరు పోస్తాను. ఏడురోజులు పురంవేస్తాను, అప్పుడు ఇది “రోమభస్మం” అవుతుంది. ఆభస్మాన్ని ఏవొస్తువుకు తగిలిస్తే అదల్లా బంగారమై పూరుకొంటుంది. బంగారం! బంగారం!! ఆపారమైన బంగారం. అంతులేని బంగారం. ఎటు విన్నా, ఎటుకన్నా, రంగారెడి బంగారం, బంగారం సింగారం, కౌలువలో కలవపువ్వు”

కేరళానికి సంతోషం ఎక్కువైంది. తనజుట్టు తనే పీక్కున్నాడు. తన బుగ్గమీద తనే చిటిక వేసుకొన్నాడు. రోడ్డుపక్కగా నడుస్తున్నాడు. నడుస్తూ, నడుస్తూ ఆగిపోయాడు. అక్కడ అరటితోలు పడివుంది. కేరళం దానిమీద కాలుబెట్టి జారకుండా నడిచాడు ముందుకు—

“గెలిచాను - గెలిచాను
 తలచాను - వలచాను
 పాచిపట్టుమరీచి—
 కలలోన - వలలోన
 నూతిలో - గోతిలో
 నాతిలో - నీతిలో
 నవ్వాడు పోతన్న
 రువ్వాడు అక్కన్న...”

పాడుతున్న పాట రక్షిమని ఆపి, కళ్ళు, నులుముకొని, ముఖం చొక్కాతో తుడుచుకొని చూశాడు కేరళం. ఒకమ్మాయి తనతో బాటే-బాటే-ఎడంగా వస్తున్నది. అతనిమనస్సు విప్పారింది. కనరాలు కిరకిరమని సళ్ళిచ్చినై. పెదిమ చప్పరించాడు కేరళం—

“ఓహో! ఈ పిల్ల ఎంతబాగుంది! నా గుండెలను డెక్కులాగా పట్టింది. అడుగుతగిలిన పడవలాగా నామనసు ఈమెను దాటిపోవటల్లేదు ఎంత ప్రయత్నించినప్పటికీ! దేనికైనా అదృష్టముండాలి. తత నితెంబాభోగ ధవళాంశు కములోని అంగదట్టపు కావిరంగు నాకళ్ళను చెవరగొడుతున్నది. గురుమాపు దడిముంపు కోకలో దొలకెడు కంపమాననితెంబ కాంతి సాంపు నన్ను కదలించివేస్తున్నది. కదలించి, విదలించి, కలచించి, విలపించి—”

“ఏమిటోయ్ ‘విలపించి’ అంటున్నావ్? దేన్నిగురించి అది?” అన్నాడు కేశవం—వాల్లిద్దరూ స్నేహితులు.

కేశవం ఉలిక్కిపడ్డాడు. పడి—

“ఏమిటి?” అన్నాడు కేశవాన్ని భయంతో చూస్తూ.

“విలపించటం” అన్నాడు కేశవం.

“ఏమిటి విలపించటం?”

“ఏమో? నువ్వే అంటుంటివే!”

“ఎప్పుడు? ఎప్పుడు అన్నా నా మాట నేను? ఎవరు చెప్పారు అన్నానని?”

“నేనే స్వయంగా విన్నాను”

“ఎప్పుడు విన్నావు?” బిగ్గిరిగా అరిచాడు కేశవం.

“ఇప్పుడే. చెవులతో. నీపక్కనే వుండి” అన్నాడు కేశవం.

“ఇదుగో! ఆత్మస్వరూపా!! ఒకవిషయం అడుగుతాను నిజం చెబుతావా?” అన్నాడు కేశవం ప్రాధేయపూర్వకంగా. అతని ధోరణిచూస్తే కేశవానికి బాలేసింది.

“ఏమిటి?” అన్నాడు కేశవం.

“నిజం చెప్పాలి. రుజునెరుగని ఖనిజంవంటి నిజంకావాలి”

కేశవం నిర్విణ్ణుడయ్యాడు. కేశవంధోరణి, వాలకమూ అతని ఏమాత్రం అర్థంకాలేదు. చాలాదూరంగా భయం తలనెత్తింది. అతని నొవ్విధమైన ఆందోళన ఆవరించింది.

“చెబుతాను. తప్పక ఒప్పే చెబుతాను. గరళకంఠునిసాక్షిగా—కేశవం ఖనిజంవంటి నిజం చెబుతాను — అన్నాడు కేశవం—అతన్ని అపహాసితస్త్ర

“నీకు—” అని కళ్లలో నీరుతిప్పుకున్నాడు కేరళం. “నాకు
 లును. నువ్వు నా శ్రేయోభిలాషివి. నాతో బొంకజాలవు. నీకు-
 ర తెలుసుగదా ?”

“ఏమిటి నాకు తెలిసింది?”

అదే! అదే! !” అని రెండుచేతులతోనూ ముఖంకప్పుకొని వెక్కి-
 క్కివచ్చాడు కేరళం.

కేశవానికి అర్థంకాలేదు. ఇతనిబాధ ఏమిటి? భార్య మరణించిందా?
 యురాలు తిరస్కరించిందా? వ్యాజ్యంలో వోడిపోయాడా? ఆప్త
 ధువులు స్వర్గారోహణచేశారా? ఇల్లు కాలిపోయిందా? ఇవన్నీ కానే
 వని కేశవానికి శుభ్రంగా తెలుసు. భార్య మరణిస్తే కేరళం సంతోషిస్తాడు.
 తనికి ప్రియురాళ్ళు లేనేలేరు. అతనే ఎవరికన్నా ప్రియుడుగావుంటే
 డవొచ్చుగాక. వ్యాజ్యంలో వోడిపోదగ్గవేవీ అతనికిలేవు. బంధువులు
 స్తే ఏడిచేటంతటి అవసరమూలేదు. ఇల్లు కాలిపోయినా ఫర్వాలేదు.
 దుకంటే అది స్వంతంకాదు. అద్దెకొంప. మరి?—మరి? ?

“ఏది? ఏది??” అని బుజ్జగించాడు అతను. కేరళం-ఏడుపు దిగమిణి,
 మ్మి గుటకవేసి, కళ్ళుతుడుచుకొని—

“పరకాయ ప్రవేశం—” అని ఆగి ఆశ్చర్యంగా నోరు తెరిచాడు.
 లప్పళించాడు కేరళం.

“తెలీగు”

“అబద్ధం”

“కాదు”

“నీదే కాదు”

“నీదే కాదు”

“మరి ఆమాట ఎట్లా తెలిసింది నీకు ?”

“ఏమాట?” తలగోక్కున్నాడు కేశవం. ఎంతగోక్కున్నా-తనకు
 మాట ఎట్లా తెలిసిందో తెలీటలేదు.

అదే—‘విలపించి’—” అని సిగ్గుతో తలవొంచుకొన్నాడు కేరళం.

“నువ్వే అన్నావుగదా !”

కేరళం ముఖం జావగా కరిగిపోయింది. కేశవం రెండుచేతులూ పట్టు
 ని గుండెల కొనించుకొన్నాడు కేరళం.

“త్రిమూర్తుల సాక్షిగా, నాలుగువేదాల సాక్షిగా, పంచభూతాల సాక్షిగా చెబుతున్నాను. ఆమాట నే ననేలేదు. ముమ్మాటికీ అనలేదు. నామాట నమ్ము కేశవం”

కేశవానికి ఇదంతా అగమ్యంగావుంది. విసుగెత్తింది.

“సరే— వొస్తాను మరి. అవతల చాలా పనులున్నాయి” అని చరచరా నడక సాగించాడు కేశవం.

“అమ్మయ్య! ప్రాణం ఒడ్డుపట్టింది. జిడ్డువెధవ. ఎంతకీ వొదిలాడు గాదు. కేశవమంట కేశవం— వీణ్ణి కేశవ మనటంకంలే, ‘శవం’ అనటం మంచిది.

కేరళం భుజం అదిరిపోయింది ఆ లాగుతో. ముందుకు సోతున్న కేశవం పెమాటలు విని, వెనక్కు వొచ్చి అతని భుజంపట్టుకు గుంజాడు. గుంజి—

“ఒంటికి మదమెక్కి ఏడవబోకురోయ్ కేరళం? చర్మం వొలిపించ గలను. బుర్రదగ్గర బెట్టుకొని మాట్లాడు. నన్ను కేశవం అనటంకన్న ‘శవం’ అనటం మంచిదా? మాట్లాడవేమిటా పుండాభోర్? నోరు బిగుసుకు పోయిందే?” అని కేకలు వేశాడు కేశవం.

“ఎప్పుడన్నాను నేను?” అన్నాడు కేరళం.

ఈ పిచ్చిపిచ్చి వేషాలు మనదగ్గర సాగవు. మంచిగావుంటేనే మంచి కాదో, ఓచెయ్యి చూసుకొందాం రా. నోటికి వొచ్చినట్లు పేలావంటే పళ్ళు రాలగొడతాను. జాగ్రత్త” అన్నాడు కేశవం, పిడికిలిబిగించి. కేరళం ముఖంమీద ఆ పిడికిలిని గుండ్రంగా తిప్పాడు.

“ఇదుగో! వెంకటనరసయ్యా!! ఎందుకు అట్లా నోరు పారేసుకొంటావు నే నింతవరకూ నిన్నెరగను. కాదుకాదు, నిన్నెరుగుదును. కానీ, నీకొట్ల చిల్లిదమ్మిడీ వెచ్చంగూడా నేను వాడలేదు. నా భార్య వాడిందంటావా అది దానితప్పు. రేపు వెళ్ళి బాన్ని డబాయించు. నీయిష్ట మొచ్చినట్లు తిట్లు నడిబజార్లో నిలవేసి నీడబ్బు అణ్ణాపైసలతో పుచ్చుకో. నేను కొదనశ నా భార్యచేసిన అప్పుకు నన్ను నిలవెయ్యటం భావ్యమేనా వెంకటనరసయ్యా భగవంతుడు ఈపనికి మెచ్చుతాడా?” అన్నాడు కేరళం.

“దొంగవెధవ! అన్నీ వేషాలు వేస్తున్నావు. వేషాలయినా కిళ్ళు ద రుంచుకొని ప్రవర్తించు. తేకపోతే పోలీసులదాకా వెళ్ళవలసివస్తుంది అన్నాడు కేశవం.

ఆమాట వినంగానే కేరళం మలేరియారోగిలాగా వొణికాడు. నీళ్లలో తడిసిన పిట్టలాగా కుంచుకొనిపోయాడు. ఆమాంతం కేశవంరెండుకొళ్లు పట్టుకొన్నాడు.

“క్షమించు పరాత్పరా! నీ మహాత్మ్యం తెలియక మొన్నరాత్రి నీగుళ్ళో చుట్టకొల్పాను. అపరాధం అపరాధం! మన్నించండి. ఇక జీవితంలో, ఎప్పుడూ—దేవాలయంలో చుట్ట కొల్పను. ఈ పాప పరిహారార్థం రెండు రోజులపాటు నీగుళ్ళో నీ పాదాలదగ్గర పడుకొంటాను. క్షమించండి. మీ రా మాట అన్న దాకా నేను మీపాదాలను వదలను”

కేరళం, పట్టపగలు, రోడ్డుమీద మోకరించివుండటం చూచి, చుట్టు పక్కలవారు చుట్టూచేరారు.

“ఏయ్! ఎవరునువ్వు? లే లే లే” అన్నారు. కేరళం లేచాడు. చుట్టూ చూచి చూశాడు. ఏవో గ్రహించినవాడులాగా కుడిచేయి చూపుడువ్రేలు కోట్ల పట్టుకొని పెద్దగా అరిచాడు.

“పిచ్చి—పిచ్చి” అన్నారు ఎవరో. “మీ దెవసం—పోలీసులు వస్తూన్నారు. పోలీసులు పోలీసులు. పొండి పొండి. తొరతొరగా పరుగు గెత్తండి. దాక్కోండి” అంటూ కేరళం పరుగు లంకించుకొన్నాడు. విపరీత పరుయిన వేగంతో పరుగుతున్నాడు. రోడ్డు వెనక్కు జారుతున్నది. దెట్లు, ఇళ్ళు, బళ్ళు, స్తంభాలు బిత్తరపోతున్నాయి అతన్నిచూసి. కానీ అతనుమాత్రం ఎటువేపు చూడటంలేదు.

ఊడిపోతున్న పంచను ఎగవోపుకొంటున్నాడు. కారుతున్న చెమటను తుడుచుకొంటున్నాడు. అడ్డంపడుతున్న క్రొపును సరిచేసుకొంటున్నాడు—చాలాదూరం పరుగుత్తాడు. విపరీతంగా ఆయాసం వొచ్చింది. పొక్కలు ఎగిరిపడుతున్నాయి. ఊపిరి పీల్చడమే కష్టమయిపోయింది. ఇక నడవలేకపోయాడు. కొళ్లు కండెలుగట్టాయి. ఒక యింటి వసారాలోకి పోతున్నాడు.

“అమ్మయ్య! ఇవ్వాలే ప్రొద్దునలేచి ఎవరిముఖం చూశానోగానీ, అదృష్టవంతుణ్ణి. లేకపోతే ఆ పూనమ్చంద్ గాడు ఒక పట్టాన వొదిలి పెడతాడా? అప్పటికీ శాయశక్తులా పోరుకులాడుతూనే వున్నాను. ఎక్కడికబూబ్బ తిండికే చాలటంలేదు. ఇంక బాకీ లేమిదీర్చను? చెల్లించినడబ్బు డ్రీక్రింద జమబడుతుంటే—అసలు, అసలుగానే వుండిపోతున్నది. ఐనా,

ఆ వెధవకంటపడకుండా, సాధ్యమైనంతవరకూ, తప్పించుకొని తిరుగుతునే వున్నాను. హఠాత్తుగా సినిమా హాలుముందు తారసిల్లాడు. కంట్రోలు దుమ్ముచిమ్మి పరుగెత్తుకొచ్చాను. లేకపోతే, తాటితో కాలికి కట్టేసుకొనే వాడు—ఆహా! ఈ గాలి ఎంత చల్లగావున్నది! ఇదేమిటి!! నా గుడ్డలన్నీ ముద్దముద్దగా తడిసిపోయినయ్యేమిటి?!”

అని కేరళం వసారాలోంచి ముందుకుచూచాడు. జోరుగా వాన కురుస్తున్నది. కనుచీకటి పడ్డది. ప్రయత్నపూర్వకంగా తప్ప, మనిషిముఖం కనిపించటంలేదు. కేరళం చొక్కావిడిచి పిండుకొన్నాడు. అది బెట్టె తల తుడుచుకొన్నాడు. కట్టుగుడ్డనిండా బురదచింది అలుగుడ్డలాగా తయారైంది. క్షణక్షణానికి గాలి హెచ్చుతున్నది. గాలితీవ్రతకు చినుకులు వసారాలో ప్రవేశిస్తున్నాయి. అతను గడగడ వొణుకుతున్నాడు. ఇక్కడ వుండటం ప్రమాదమని గ్రహించాడు. వాన వెలిసిందాకా ఈయింట్రో తల దాచుకోవటం మంచిదనుకొన్నాడు. అనుకొని మెల్లిగా తలుపుతట్టాడు.

“ఎవరండీ?”

“నేను—నేను—” అన్నాడు కేరళం.

“ఆ దిక్కుమాలిన సినిమాల కళ్ళొద్దండీ అని మీ కెన్నిసార్లు చెప్పినా వినిపించుకోరు. పెడసతంగా వెళ్ళారు. వెళ్ళి ముద్దముద్దగా తడిసాచ్చారు. ఇందాకనే నామాట విన్నట్టయితే ఈ గిజాటంతాలేకుండా పోనుగదా! నా మాటంటేనే మీకు తుస్కారమాయె, ఎందు కింటారూ?.....”

తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. హోరుగాలి జిమ్ముమని కేరళాన్ని లోపలికి నెట్టింది.

“ఓహో! ఎవరండీ మీరు?” అన్నది ఆమె కేరళాన్నిచూసి చకితురాలై ఇంతవరకూ ఆమె, ఆ వొచ్చినవ్యక్తి తనభర్త అనుకొంటున్నది. అట్లా అనకొనబట్టే—ఆమాటలన్నీ అన్నది. తీరాచూస్తే కాకుండాపోయాడు అందుకే ఆమె రవంతసిగ్గుపడి, రవంతనవ్వి, క్రిందిపెదిమ కరుచుకొన్నది.

“మాది పొరుగుగూరండీ! ఊళ్ళో కెళ్లకముందే వానవొచ్చింది. కాస్త వెలిసిందాకా నుంచోనివ్వండి. మీకు పుణ్యముంటుంది” అన్నాడు కేరళం.

ఆమె లోపలకెళ్లి దీపం తెచ్చింది. ఇంటికి మధ్యగా ముక్కొలుపీట వేసి దీపం దానిమీద పెట్టింది. దీపం, పీటమీద పెట్టటానికి వొంగినపుడు ఆమె మెళ్ళోనగలు జిగజిగమని మెరిశాయి. పమిట కిందికిజారింది. జరి

మడిభుజంమీదుగా నేలను తాకింది. కేరళం చూశాడు. గాఢంగా
 పట్టూర్పువిడిచాడు. రెండు చేతులతోనూ గుండెను గట్టిగా పట్టుకొన్నాడు.
 కళ్ళు గట్టిగా మూసుకున్నాడు. కానీ, ఫోటో తీసిన అతనికళ్ళు, ఆ మెరు
 సాన్ని మనస్సులోకి నెట్టాయి. కేరళం ఆముతిన్న గొడ్డులాగా గిజగిజ
 గాడాడు.

“ఈనాడు నాజన్మ సార్థకమయింది. నేను జన్మాంతరాలనుండి
 తప్పిపోయాను. స్వప్న సుందరి ఇక్కడ సాక్షాత్కరించింది. నిండారిన ఈ
 కుయ్యనం, అపురూపమైన ఈ సౌందర్యం, ప్రతిరోజూ పుష్కలంగా అనుభ
 వించే ఈమె భర్త ఏనాడు ఏపుణ్యం చేశాడో, ఏగంధర్వులు కరుణించి,
 ఈతని కీ అందాల కాణాచిని ప్రసాదించారో తెలీదు. జన్మమంటే అతనిదే
 జన్మం. మిగతావన్నీ వొట్టి...”

“నోర్ ముయ్. పెదిమ కదిపావంటే చెప్పా వెదకాలిసాస్తుంది...”
 అన్నది ఆమె. కేరళం ఆమెవేపు చూశాడు. ఆమెముఖం ఎర్రబడ్డది.
 కళ్ళలో కొద్దిగా—భయపు తెరల వెనుక నీరుగ్రమ్మింది. బూచినూట విన్న
 సీపాపలాగా వొణుకుతున్నది.

“ఏమిటండీ అల్లాఅంటున్నారు? మీరెవర్ని అంటున్నారో నాకు
 ర్థంకావటంలేదు. ఇక్కడ మీరు, నేనూదప్ప ఇంకెవరూ లేరుగదా!
 గారీ మాటలన్నీ ఎవరిని అన్నట్లు” అన్నాడు కేరళం ఇంటి నాలుగుమూ
 లూ పరకొయించిచూస్తో.

“ఇంకెవరన్నావుంటే, నీవీపు ఈపాటికే పెట్టివుండేది. ముందు
 టికినదువ్. లేకపోతే పెద్దగా అరుస్తాను” అన్నదామె బిగ్గరగా. ఆశబ్దం
 తు వానతీవ్రతలో మారుమోగింది.

కేరళం బెదిరినగొడ్డులాగా మిరిమిరి ఆమెవేపుచూశాడు.

“అట్లాచూస్తావేం? నీకే చెప్పేది. ముందు బెటికినదుపు—వానలో
 సీపోతున్నావుగదా అని లోపలకు రానిచ్చినందుకు—ఇదిట్రా నువ్వు
 కిపని?”

“ఏమిటితల్లీ! నేనేంచేశాను?” అన్నాడు కేరళం రెండుచేతులూ
 డించి.

“ఈవేషాలు నా దగ్గర చాలించు. ఈనాడు నీజన్మ సార్థకమయిందా?
 నీ స్వప్న సుందరినా? ఈకుయ్యనం... అనుభవించే అదృష్టం... నీకు

నో రెట్టావచ్చింది? నీకు అక్కలూ, చెల్లెళ్ళూ లేదూ? వాళ్ల అందం ప్రతి
కోజూ అనుభవించేవాళ్ళు-వాళ్లెంతటి అదృష్టవంతులు? తొరగా బైటికినడు
కాసేపువుంటే వారొస్తారు. అప్పుడు నీజన్మ నిజంగానే సార్థకమవుతుంది”
అన్న దామె.

“నేను—నే నా మాట అనలేదండీ! అమ్మతోడండీ! ఏవొట్టుబడిలే
ఆవొట్టు వేసుకొంటానండీ” అన్నాడు కేరళం ఏడుస్తూ.

ఆమె నవ్వింది. ఐనా ఆ నవ్వులో పిరికితనం ప్రతిఫలిస్తూనేవుంది.
ఇక అతన్ని నమ్మటం ఆమెశక్తికి మించినపని—ధైర్యం తెచ్చుకోవటంకోసరం
ఆమె దగ్గింది. దగ్గి—

“ముందు బైటికివెళ్ళు. లేదా శేనే గెంటవలసివొస్తుంది” అన్నది.

“లేదు. లేదు. నే నా మాట అనలేదు” అని మూలిగాడు కేరళం.

“అన్నావు—అబద్ధమాడబోకు”

మరుక్షణంలో తలుపు తెరుచుకొని—బోసునుండి తప్పించుకొన్న
మృగంలాగా కేరళం వీధిలోకిదూకి, పరుగు ప్రారంభించాడు—

అతను ఇంటికి చేరుకొనేటప్పటికి రాత్రి చాలాప్రాద్దుబోయింది.
ఐనా భార్య అతనికోసం ఇంకా మేలుకొనేవున్నది.

“ఇప్పటిదాకా ఏంచేస్తున్నారండీ?” అన్నది భార్య కేరళం
ఇంట్లోకి రాగానే.

“చిత్తం. ఆలస్యమయిందండీ. ఇంటిదగ్గర ఆడవాళ్ళు తలవాకిటు
న్నారండీ. అందులో మాకు పెద్దదిక్కంటూ లేనేలేదండీ. అంచేత, నాలుగు
మెతుకులు ఉడకేనేటప్పటికి ఆలస్యమయినమాట నిజమేనండీ! ఇంకెప్పుడూ
ఇంతలేటుగా ఆఫీసుకు రానండీ!!” అన్నాడు కేరళం కొంచెం ముందుకు
వొంగి, చేతులు నులుపుకొంటూ.

ఆమె కళ్లలో గిర్రున నీళ్ళు తిరిగాయి, భర్తమాడకుండా పమిటతో
వొత్తుకున్నది.

“లేవండీ. ఇప్పటికే చాలాప్రాద్దుబోయింది. ఆ తడిగుడ్డలు విప్పి,
మూలపడెయ్యండి. ఈలోపుగా నీళ్లు తోడతాను. స్నానం చేద్దురుగాని...”

స్నానంచేసి, భోజనానికి కూచున్నాడు కేరళం. భార్య వడ్డించింది.
ఒకసారి పదార్థాలవేపు, ఇంకోసారి భార్యవేపూ చూశాడు కేరళం. అతనికి

గొప్ప సంఘోషమేసింది. ఉదయంనుండి అతనికి అన్నంలేదు. ఆకలితో పకపకలాడిపోతున్నాడు. అన్నం చూడగానే అతని ఆకలి మరింత విజృంభించింది. గబగబ తింటున్నాడు. అట్లా తినటంలోనే ఒకసారి కొలమూరింది. నాలుగైదు నిమిషాలు ఉక్కిరిబిక్కిరితయ్యాడు.

“ఈవిధంగా నన్ను హింసపెట్టకపోతే ఒకసారే ఏ మందో మాకో పెట్టి నన్ను చంపరాదుటే, నీ డా వొదిలిపోతానుగా!” అన్నాడు కేరళం, అన్నం తినటం ఆపి, భార్యముఖంలోకి చూస్తూ.

“ఏమిటండీ” అన్నది భార్య ఉలిక్కిపడి.

“నీనటన నాకు తెలుసు. నువ్వు చదువుకొని సంపాదించిన విజ్ఞానంతా నీభర్తను హింసించటంలో ఉపయోగపెడుతున్నావు. పైకి నువ్వు నీసేన, లేక చేస్తున్న ప్రతిపనీ, బాగానే ఉంటుంది. కానీ, ఆపనులిచ్చే ఫలితాలు, దారుణంగా, భయంకరంగావుంటాయి. ఎంతో మేధావంతులెత్తేవాని, నీపనులవెనుక పేరుగుపోయిన ఆ కల్మషాన్ని కనుక్కోలేరు” అన్నాడు కేరళం.

భార్య దిగాలుపడ్డది. “ఏం జరిగిందో చెప్పండి. ఒకవేళ పొరబాటున—” అంటున్నది. మధ్యలోనే—

“కాదు” అన్నాడు కేరళం—“ఇది పొరబాటుకాదు. బుద్ధిపూర్వకంగా నువ్వు కావాలనే చేస్తున్నావు. నేను బ్రతకటం నీకిష్టంలేదు. ఇందుకే నన్ను చంపటానికి నువ్వు వివిధోపాయాలను పన్నుతున్నావు—దని బూకరించబోకు. కావాలంటే ఇప్పుడే నీకు సాక్ష్యం చూపెడతాను. ఆమె మాట్లాడలేదు.

“ఈ పచ్చడి ఇంతరుచిగా ఎందుకు చేశావో నాకు తెలుసు” అన్నాడు కేరళం పకపకనవ్వి.

“పచ్చడి రుచిగా చేయటంగాడా తప్పేనటండీ?” అన్నది భార్య.

“పై చూపులకుగాదు. కానీ ఆలోచిస్తే—ఇందులోనే నామృత్యుసాక్ష్యం ఇమిడివున్నది. నేను ఉదయంనుండి తిండి తినలేదని నీకు తెలుసు. నీకుడా తినలేనని గూడా నీకు తెలుసు. ఇంటికొచ్చేసరికి ఆవురావురుంటూంటానని గ్రహించి, ఈ రుచిగల పచ్చడిచేశావు. అసలే ఆకలిగా వున్నవాణ్ణి, పైగా రుచిగలపచ్చడి, తొరతొరగా తింటాను. కొలమూరు

తుంది. అదృష్టవశాత్తూ ఆసందడిలో చనిపోతే, నీ శని వొదులుతుంది. అంతేగదా? అన్నాడు కేరళం కోపంగా.

ఆమెకు ఎంత అణచుకొందామన్నా దుఃఖమాగింది కాదు. రెండు చేతులూ ముఖానికీకప్పుకొని ఇంట్లోకెళ్ళింది. ఈవిధమైన రంపపుకోతను ఆమె కొంతకాలంనుండి అనుభవిస్తున్నది. ఈ చీకటిగుహనుండి బయటపడే మార్గమేమీ కనుపించటంలేదు. తొలిరోజుల్లో—తీయతీయని కలలు కన్నది. ఆ కలలన్నీ చేనుమేసి దుర్భరరూపం దాల్చాయి ఈనాడు.

“అమ్మయ్యో! రండిరండి!! నాభార్య నన్ను చంపుతున్నది. బలవంతాన నాగొంతు కోస్తున్నది. అయ్యలారా! అమ్మలారా!! మరుజన్మలో మీబిడ్డనయి జన్మిస్తాను. నాభార్యనుండి నన్ను రక్షించండి” అని కేకలు పెడుతున్నాడు కేరళం.

భార్య యింట్లోనుండి గబగబా పరుగెత్తుకొచ్చింది.

“ఆగు రాక్షసీ! అక్కడే ఆగు!! ఒక్కఅడుగు ముందుకు వేశావంటే నేను గొంతు నులుముకొని చచ్చిపోతాను” అని గొంతుమీద చేతులు పెట్టుకొన్నాడు కేరళం. “నాకు తెలుసు. నన్ను చంపటానికి నువ్వింట్లోకెళ్ళావు. కొలమారి చనిపోతాడని ముందుగా ఊహించావు. అది తప్పిపోయేసరికి—ఇస్— ఏడవబోకు— తప్పిపోయేసరికి, గొంతుగొడ్డామని కొడవలికోసం ఇంట్లోకెళ్ళావు. లేకపోతే ఆడదానికి పంటింటిలో పనేముంటుందో నాకు చెప్పి? చెప్పవే? గొడ్డులాగా నిలబడతావే?”

భార్య కుళ్ళికుళ్ళి ఏడుస్తున్నది. కేరళం భార్యవేపు చూశాడు మెల్లిగా దగ్గరికొచ్చాడు. కుడిచెయ్యి గడ్డంక్రిందవేసి ముఖం కొంచంగా పైకెత్తాడు. ఏడమచేత్తో రేగినజుట్టు సరిచేశాడు. అతని కళ్ళలోగూడ నీళ్ళు తిరిగాయి.

“ఊరుకోవే పిచ్చిదానా! ఏడ్చి ఎవర్ని సాధిస్తావు? ఇవ్వాలే వాళ్ళక కట్టుకుపోయినంతవుంది. అందుకనే ప్రతివారినీ చులకనగా చూస్తారు. అదృష్టంబాగుంటే ప్రస్తుతం నేను చేస్తున్న ఓడ వ్యాపారంలో రెండులక్షల లాభించవచ్చు. ఆరోజున ఇటువంటి వెధవలను నీ పాదదాసీలుగా ఏర్పాటు చేస్తాను. ఏడవబోకు. చూడు నీకళ్ళు ఎట్లా ఎర్రబడ్డాయో!” ఆ భార్యను ఓదార్చాడు కేరళం.

ఆమె లేచి భర్తకు ప్రక్క అమర్చింది. అతన్ని దానిమీద పడుకోబెట్టింది. పాతగుడ్డలు మడత బెట్టి మెడవరకూ కప్పింది. మెల్లిగా చిచ్చి కొట్టనారంభించింది.

“అమ్మా!” అన్నాడు కేరళం మెల్లిగా భార్య చెయ్యిబట్టుకొని, ఆమె దిగులును దిగమింగి “ఊ!” అన్నది బలవంతాన.

“రేపు నేను బళ్ళోకి పోనమ్మా! సీతయ్యమేస్తారు పొద్దున గోడకుర్చీ వేయించాడమ్మా!..... నదుములన్నీ పీక్కుపోయినై. ‘పులి - బ్రాహ్మణుడు’ పాఠమున్నూ, ‘గంగపారుచుండు’ పద్యమూ కోటికొచ్చేట్లు చదవమంటే ఎట్లావొస్తుందో నువు చెప్పవే అమ్మా! ‘మా అబ్బాయికి పాఠం రాకపోయినా కొట్టవద్దు’ అని రేపు పలకమీద రాసిపెట్టవుటే అమ్మా! ఇంకెప్పుడూ నిన్ను కానీలకోసం ఏడిపించనుగా, ఏం? చెప్పవేం?” అన్నాడు కేరళం.

భార్య మాట్లాడలేదు. బరువుగా నిట్టూర్చింది. పూర్వకాలమైతే అనిశ్వాసాన్నికి ఆప్రాంతమంతా బూడిదయిపోయేది. ఆమె తలుపు దగ్గరగా వెళ్ళి, దీపంతగ్గించి, వంటింటిగడపదగ్గర చెంగుపరుచుకొని పడుకొన్నది, మరో అరగంటకల్లా కేరళం ఆమెను సమీపించాడు.

“ఏమిటండీ?” అన్నది భార్య.

“ఇస్. వెర్రెమొఖందానా! బిగ్గరగా అరవబోకు” అని ముక్కుమీద కీలు వేసుకొన్నాడు కేరళం. “నీ కొక మహారహస్యం చెబుతున్నాను. ది ఎవరికీ చెప్పబోకు. చెప్పావంటే నీప్రాణమూ, నాప్రాణమూ తఘీమని గిరిపోవటం ఖాయం. నే నిప్పుడే అతన్ని చంపివొస్తున్నాను...”

‘ఎవర్ని?’ అన్నది భయంతో ఆమె. కేరళం ఆమె నోరుమూశాడు.

“అందుకే ఈ ఆడజాతికి ఏవిషయమూ చెప్పగూడ దంటారు— గాణే—ఆ రావుబహదూర్ రంగనాథంగాణ్ణి. మెల్లిగా, వెనుకవేపు పండ్లి, లోపలకు ప్రవేశించాను. అందరూ నిద్రలు పోయిందాకా, ఆ అనిమ్మచెటో దాక్కున్నాను. బహుజాగ్రత్తగా, అడుగులో అడుగువేసుంటూ, రంగనాథంగాడి గది చేరుకొన్నాను. గాడిదకొడుకు, తాళం పులు దిండుకింద బెట్టుకొన్నాడు. అమాంతం ఎగిరి వాడిగుండెలమీద పొచ్చుచున్నాను. కిక్కురుమనకుండా కసకసకస గొంతు సులిమిపాగేశాను.

భోషాణంలలో, కట్టలకుకట్టలు నోట్లు, చిత్తుచిత్తుగా పడివున్నాయి. బంగారమూ, నోట్లూ మూటకట్టుకొని నొస్తుంటే—వెధవది చీకటాయె—అప్పటికి జాగ్రత్తగానే వొస్తున్నా—ఇతేనేం? వాకిట్లో ప్యూకను తొక్కాను. వాడు ఆరిచేలోపుగానే, కత్తిని గొంతులోకిదింపి, ఇటూ అటూ నెరిమి దొడుతీశాను—ఇవిగో? ఈ నోట్లు, బంగారమూ, జాగ్రత్తగా దాచిపెట్టు. రే పొకవేళ పోలీసులూస్తే—శతవిధాల రారనుకో—వొస్తే, నేను రాత్రి నుండి ఎక్కడికీ కదలలేదనిమాత్రం చెప్పు; ఇంకేం అబ్బురేదు—డబ్బు జాగ్రత్త! ఇక నేను వెళ్ళిపడుకొంటాను... ఇదుగో! ఎందుకై నా మంచిది, ఒకసారి నాచేతులు పరీక్షచూడు” అన్నాడు కేరళం చేతులు భార్యనుండుకు చాపి.

“ఎందుకు? ఏమిటి చూడమంటారు?” అన్నదామె గుండె చెరువయి.

“నెత్తురుమరక లేనున్నా వున్నాయేమోనని. పోలీసులు కాలాంతకులు. ఆవలించితే పేగులు లెక్కపెడతారు” అని నీళ్ళతో కడుక్కొని. గదిలోకెళ్ళి పడుకొన్నాడు కేరళం.....

—తెల్లవారింది. చాలా ప్రొద్దెక్కిందిగూడాను. ఐనా ఇంట్లో ఎవ్వరూ లేచినట్లు అలికిడిలేదు. ఇరుగుపొరుగువారు తలుపులు తట్టారు. బిగ్గరగా పిలిచారు. జవాబు రాలేదు. తలుపులు పగలగొట్టి లోపలకెళ్ళారు. అక్కడి దృశ్యం చూసి స్తంభీభూతులైనారు. కేరళంభార్య నేలమీద పడి వున్నది. ఆమెగొంతు సగంవరకు కోయబడివుంది. నెత్తురుతో ఆప్రాంతమంతా తడితడిగావుంది. జుట్టు చిందరవందరగా కేగి కొంతా, నెత్తురులోతడిసి, నేలకు అంటుకుపో కొంతా వున్నది. నాలుక పళ్లెమధ్యగుండా భయంకరంగాయి వెళ్ళుకొచ్చింది. కళ్ళను అప్పటికే చీమలు పీక్కుతింటున్నాయి. కొందరు కేరళంగదిలో కెళ్ళారు. అతనికి దాపులోనే వొక కొడవలి నెత్తురుతో తడిసి పడివుంది. అతనిపొట్ట బద్దలుగా చీల్చబడివుంది. పేగులు వికృతంగా బెటికి తోసుకొచ్చాయి. రక్తంతో ఆ పరిసరమంతా చెక్కు గడుతున్నది.

“పాపం!” అని నిట్టూర్పు విడిచారు.

“దిక్కులేని చావు చచ్చారు” అని సానుభూతి చూపించారు.

కానీ ఆ చావులకు కారణాలేమిటో ఎవ్వరూ శ్రద్ధగా పరికించలేదు. రక్షణ ఎందుకు చనిపోయాడు? అతను ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాడా? లేక, హత్య చెయ్యబడ్డాడా? ఆత్మహత్యే ఐతే, దానివల్ల ఏమిసాధించాలనుకున్నాడు? హత్య చెయ్యబడితే హంతకునియొక్క —లేక— హంతకునియొక్క ఉద్దేశ్య మేమిటి? కేరళంభార్య ఎందుకు చనిపోయింది? ఇది ఆత్మహత్య, లేక, హత్య చెయ్యబడటమా? ఎందుకు చనిపోయింది! లేదా ఎందుకు హత్య చెయ్యబడింది? ఇత్యాది వేలాది ప్రశ్నలు ప్రశ్నలుగానే వుండిపోయాయి. కానీ ఆ ప్రశ్నల తాలూకు వ్యక్తులు మాత్రం దాటిపోయారు.

